

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ПРВ ОДДЕЛ

ОДЛУКА

Жалба број 52471/08

Марјанчо ТОМОВСКИ и други против Република Македонија и 3
други жалби
(види прикачена листа)

Европскиот Суд за човекови права (Прв Оддел), со заседание на 15ти март 2016 составен како комитет од:

Кристина Пардалос, Претседател

Роберт Спано

Павлина Коскело, Судии

и Андре Вампах, Заменик Секретар на Одделот

Земајќи ги предвид горенаведените жалби поднесени на 21 Октомври 2008 година,

Земајќи го предвид недостатокот на било какви индикации од страна на Бугарската влада дека тие сакаат да се приклучат во постапката согласно член 36 § 1 од Конвенцијата,

Земајќи ја предвид декларацијата поднесена од страна на тужената Влада на 4ти август 2015 година со барање до Судот да ги тргне жалбите од листата на предмети,

По разгледувањето, одлучи како што следува:

ФАКТИ И ПРОЦЕДУРИ

Жалителите, г-дин Марјанчо Томовски („прв жалител“), г-ѓа Јулијана Томовска („втор жалител“) и г-дин Бошко Томовски („трет жалител“), се македонски државјани, кои се родени во 1960, 1964 и 1997 година, соодветно, и живеат во Скопје. Првиот и третиот жалител исто така, имаат бугарско државјанство. Првиот и вториот жалител се родители на третиот жалител. Македонската Влада („Владата“) беше застапувана од нејзиниот Агент, г-дин К. Богданов.

Жалбите биле доставени до Владата.

Фактите на случаите, како што беа поднесени од странките, можат да се сумираат како што следи.

1. Историјат на случајот

Во 2001 година во тужената држава избувна воен конфликт. Жалителите живееле во селото Лешок, во подрачјето на Тетово, кое што било значително погодено од конфликтот. На 23 јули 2001 година, тие биле принудени да ги напуштат своите домови од страна на вооружени припадници на Ослободителната национална армија. На 25 јули 2001 година, тие биле прогласени за внатрешно раселените лица („ВРЛ“) и биле сместени во П., државен младински хостел во Скопје (Владата потврди дека тие живееле во една соба од 26 метри квадратни). Според Владата, во септември 2001 година имало 76.054 раселени лица, од кои 3.228 биле сместени во колективни центри. Во почетниот период, им била обезбедена хуманитарна помош, вклучувајќи храна, хигиенски пакети и училишен материјал. Владата, исто така плаќала дневници на секој човек сместен во колективниот центар. Дневниците биле наменети за покривање на трошоците за сместување, храна, средства за чистење, комунални услуги и за одржување. Жалителите добивале дневници до јуни 2003 година, кога тие биле, наводно, информирани од страна на Владата дека веќе нема да им плаќаат за сместувањето во хостелот. Без оглед на барањето да се напушти хостелот, жалителите се уште живеат таму. Странките имаат претставено контрадикторни информации и документи за тоа дали кандидатите се уште се сметаат како ВРЛ или не.

Со одлука од 25 февруари 2011 година, по преземените активности од страна на жалителите, на првиот жалител му беше доделена еднократна надомест (еднократна парична помош). Како што е наведено во одлуката:

„... Жалителот не добива никаква социјална помош. Тој е внатрешно раселено лице од конфликтот во 2001 година и живее во hostel П. во Скопје. Поради лошата финансиска состојба, семејството е во опасност [од сиромаштија]...“

По посебната жалба од страна на жалителите, во февруари 2013 година им бил доделен идентичен додаток. Првиот и третиот жалител биле хоспитализирани или побарале медицинска помош поради алкохолизам и психолошки проблеми, соодветно.

Случајот на жалителите бил проследен од страна на медиумите и Хелсиншкиот комитет во Скопје. Во март 2012 година, случајот на жалителите бил поставен како пратеничко прашање до тужената Влада.

2. Жалба број 52471/08

(А) постапки за надомест против тужената држава

На 5 февруари 2004 година, жалителите повеле граѓанска постапка против државата барајќи надомест за предизвикана материјална и нематеријална штета во врска со протерувањето од нивниот дом.

По повторното судење на 21 октомври 2011 година, првостепениот суд во Скопје делумно го уважил барањето на жалителите и им признал еквивалент од 35.000 евра (ЕУР) по однос на предизвиканата материјална штета. По пресудите на 3 јуни 2013 година и 5 ноември 2014 година, во Скопје, Апелациониот суд и Врховниот суд ја потврдиле пресудата на првостепениот суд со која на жалителите им било доделена надомест. Остатокот бил вратен на повторно одлучување.

(Б) жалба во однос на должината на постапката за надомест

По ново покренатата постапка од страна на жалителите, Врховниот суд во пресудите од 13 април 2010 година и 25 јануари 2011 година утврдил дека должината на постапката за надомест била прекумерна и поставил рок до пониските судови да одлучуваат по барањето на жалителите. Во втората пресуда, каде жалителите не поднеле жалба, тој им ги доделил надоместок од 650 евра отштета. Со пресуда од 12 јуни 2012 година, посебната жалба за должина на постапка поднесена од страна на жалителите, Врховниот суд ја одбил со образложение дека утврденото време кое е предмет на разгледување (од 25 Јануари - 13 октомври 2011) не е претерано. Жалителите не поднеле жалба против оваа пресуда.

3. Жалба број 54201/08

На 19 јануари 2004 година, првиот и вториот жалител повеле граѓанска постапка против државата за 150.000 евра како надомест за: прекин на обезбедувањето на храна и друга хуманитарна помош; укинувањето на нивната социјална помош; неуспехот да „преземат какви било мерки за враќање на [нивната претходна животна положба]; неуспехот да се обезбедат минимални услови за живот; влошената здравствена состојба; траумата и психолошки терор [кои произлегуваат од] законите за присилно иселување од hostel П.“.

Со правосилна пресуда од 30 јануари 2008 година, судовите од трите нивоа на надлежност, го одбиле барањето на жалителите.

4. Жалба бр. 56066/08

На 23 јуни 2005 година, третиот жалител, претставуван од страна на првиот и вториот жалител, побарал од Центарот за социјални работи во Скопје („Центарот“) да му додели детски додаток, поради лошата финансиска состојба на неговото семејство.

По три наредби за повторување, на 6 април 2011 година, Центарот го одбил барањето на првиот жалител. Оваа одлука била потврдена од страна на Министерството за труд и социјална политика („Министерството“) и од Управниот суд со одлуките од 25 мај 2011 и 16 мај 2012 година, соодветно. По жалбата на жалителите, постапката е очигледно уште во тек пред Вишиот управен суд.

5. Жалба број 56067/08

На 23 јуни 2005 година, жалителите побарале од Центарот да им додели социјална помош, земајќи го предвид фактот дека тие се невработени, и не остваруваат приходи. Центарот, како и соодветното Министерство, не ја донеле оваа одлука во законски предвидениот рок. На 18 октомври 2006 година Врховниот суд му наредил на Министерството да решава по барањето на жалителите.

На 11 јануари 2007 година, Центарот извршил увид на лице место во собата на жалителите во hostel П. и констатирал, меѓу другото:

„... [жалителите] живеат во hostel П. во една соба каде условите и хигиената се сиромашни и несоодветни за живеење.“

По повторното судење, на 28 ноември 2011 година Министерството наредило Центарот да донесе одлука за барањето на жалителите. Постапката е сеуште во тек.

ЖАЛБЕНИ НАВОДИ

Жалителите се жалат по членовите 3 и 8 од Конвенцијата во однос на лошите услови на живот во хостелот П. Исто така, наведуваат дека одговорот на тужената држава за нивната животна ситуација е прекршување на позитивните обврски од член 8 од Конвенцијата, да се заштити правото на приватен и семеен живот, физички и ментален интегритет. И на крај, тие се жалат, во согласност со член 6, во однос на должината на постапката за надомест.

ЗАКОНОТ

Судот смета дека, во согласност со правило 42 § 1 од Деловникот за работа на Судот, жалбите треба да бидат соединети, со оглед на нивната слична фактичка и правна позадина.

По неуспехот да се постигне пријателско спогодување, со писмо од 4 август 2015 година, тужената Влада го информираше Судот дека тие имаат предложено унилатерална декларација со цел разрешување на прашањата покренати во жалбите. Владата дополнително побара од Судот да ги одбие жалбите во согласност со член 37 од Конвенцијата.

Декларацијата гласи како што следува:

„Владата оттука би сакала да изрази - по пат на унилатерална декларација - признание дека во посебните околности на конкретниот случај, [оспорените постапки] не ги исполни барањата на правата на жалителите заштитени со Конвенцијата. Како резултат на тоа, Владата е подготвена да им плати сума од вкупно 10.800 евра на Марјанчо, Јулијана и Бошко Томовски [жалителите] заедно, и 400 евра за да се покријат сите настанати трошоци и расходи, плус било какви такси кои можат да бидат наплатени. Во овој поглед, оваа сума би претставувала соодветен надомест и доволна компензација за повреда на правата заштитени со Конвенцијата, и оттука сметаме дека е разумна сума за конкретниот случај и е во светло на праксата на Судот. Оваа сума служи да ја покрие секоја настаната материјална и нематеријална штета и ќе биде ослободена од било кои даноци кои можат да се применат. Оваа сума ќе се исплати на личната сметка на жалителите во рок од три месеци од денот на прием на известувањето за одлуката на Судот, согласно член 37 § 1 (в) од Конвенцијата ... Во контекст на погоре аведеното и во согласност со член 37 § 1 (в) од Конвенцијата, Владата, земајќи ги предвид условите на оваа декларација, би сакала да покаже дека околностите на конкретниот случај му овозможат на Судот да донесе заклучок дека и со „било која друга причина“ повеќе не е оправдано да се продолжи со разгледувањето на жалбите. Покрај тоа, не постојат останати причини од општ карактер, како што е дефинирано во член 37 § 1 in fine, кои би барале понатамошно испитување на случаи врз основа на таа одредба. Затоа, Владата го поканува Судот да ги одбие жалбите од листата на предметите.“

Жалителите не ги коментираа условите на унилатерална декларација.

Судот повторува дека член 37 од Конвенцијата пропишува дека може во било која фаза на постапката да се одлучи за бришење на барање од списокот на предмети кога според околностите водат кон еден од заклучоците наведени под (а), (б) или (в) од став 1 на овој член. Член 37 § 1 (в) му овозможува на Судот да ја тргне жалбата од својата листа доколку:

„Од било која друга причина утврдена од Судот, не е оправдано да се продолжи со разгледување на жалби.“

Таа, исто така потсетува дека во одредени околности, може да се отфрли жалба според членот 37 § 1 (в) врз основа на унилатералната декларација од тужената Влада, дури и ако жалителите бараат да се продолжи со испитувањето на случаевите.

За таа цел, Судот ја испита внимателно декларацијата во светло на принципите кои произлегуваат од судската пракса, особено пресудата Тахсин Аџар (види Тахсин Аџар v. Турција [GC], бр. 26307/95, §§ 75 - 77, ECHR 2003-VI; Ваза Сполка z Полска (дек.), бр 11602/02, 26 јуни 2007 година; и Сулвинска против Полска (одлука), бр 28953/03, 18 септември 2007 година).

Земајќи ја предвид природата на признанијата содржани во декларацијата на Владата, како и висината на надоместокот кој се предлага – за што Судот оцени дека се разумни со оглед на околностите на овој случај - Судот смета дека повеќе не е оправдано да се продолжи со испитување на жалбите (член 37 § 1 (в)). Покрај тоа, Судот е задоволен дека почитувањето на човековите права дефинирани во Конвенцијата и нејзините протоколи, не бара да се продолжи со разгледувањето на жалбите (член 37 § 1 in fine).

Крајно, Судот нагласува дека, ако Владата не ги исполни условите согласно унилатералната декларација, жалбите може да биде вратени на листата во согласност со член 37 § 2 од Конвенцијата (види Јосиповиќ v. Србија (dec.), бр. 18369/07, 4 март 2008 година).

Со оглед на горенаведеното, сосема е соодветно жалбите да бидат избришани од листата.

Од овие причини, Судот едногласно,

Одлучи да се соединат жалбите;

Предвид се земаат условите на декларацијата на Владата наведени во членовите 3, 6 и 8 од Конвенцијата и модалитетите за обезбедување на усогласеност со обврските наведени во неа;

ТОМОВСКИ v. РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ДРУГИ ЖАЛБИ-ОДЛУКА

Одлучи да ги тргне жалбите од листата на предмети во согласност со член 37 § 1 (в) од Конвенцијата.

Изготвено на англиски јазик и доставено писмено на 7 април 2016 година.

Андре Вампах
Заменик Секретар

Кристина Пардалос
Претседател

ДОДАТОЦИ

1.	52471/08	ТОМОВСКИ Република Македонија
2.	54201/08	ТОМОВСКИ, Република Македонија
3.	56066/08	ТОМОВСКИ, Република Македонија
4.	56067/08	ТОМОВСКИ, Република Македонија